

Motion till riksdagen

1987/88: Ub242

av Charlotte Branting och Barbro Sandberg (fp)
om lärarrekyteringen

Många kommuner använder sig fortfarande av ett system med tillfälligt anställda lärarvikarier. Vikarien anställs när förfall för ordinarie lärare anmäls, om någon vikarie går att anskaffa. Annars inställs undervisningen.

Systemet med korttidsvikarier är oförenligt med den syn på kvalitet i skolan, som folkpartiet har. Eleverna måste garanteras en undervisning av hög kvalitet. Det innebär att väl förberedda kompetenta lärare ska undervisa eleverna. Det är också oacceptabelt att undervisningen från tid till annan inställs beroende på att ersättningsåtgärder inte är planerade.

På samma sätt som den ordinarie undervisningen planeras bör också åtgärder vidtagas för en planerad beredskap vid förfall för lärare.

Det oftast använda systemet med korttidsvikarier är till stor skada för undervisningen och eleverna men också för lärarna och tillgången på lärare.

Systemet medför att 10 000 tals lärare s. k. tjänstelösa lärare har otrygga anställningsförhållanden. De anställs varje morgon och fyller ut sina anställningar med arbetslöshetsersättning.

Många lärare tröttnar på de osäkra försörjningsmöjligheterna och övergår till annat yrke. Enligt uppgift har ca 7 000 lärare under senare år lämnat läraryrket. Erfarenheten säger att lärare som lämnat yrket i ringa utsträckning återvänder.

Undersökningar visar att ett stort antal tillfälliga anställningar uppehålls av obehöriga lärare. Det är alltså inte någon reell övertalighet av lärare. Men genom de anställningsförhållanden många lärare erbjuds väljer de i stället andra sysselsättningar.

I budgetpropositionen föreslås en mycket kraftig ökning av lärarutbildningen i förhållande till tidigare prognoser. Denna ökning är orsakad av ökade födelsetal. Någon hänsyn har inte tagits till den stora avgången från läraryrket. Därför finns det goda skäl anta att ökningen i intagningen till lärarutbildningen borde vara ännu större för att motsvara de behov som uppstår.

Kostnaderna för att utbilda en ny lärare är avsevärda. Staten åsamkas stora kostnader för att ersätta de lärare som lämnar läraryrket p. g. a. kommuners ovilja att anställa lärare på längre förordnanden.

Regeringens brist på helhetsansvar för skolan och lärarförsörjningen medför stora kostnader för samhället. Eleverna får inte den undervisning

de ska ha. Lärare uppbär arbetslöshetsersättning och lämnar yrket. Nya lärare måste utbildas i ökad omfattning för att täcka behoven.

Mot. 1987/88
Ub242

Detta slöseri med samhällets resurser kan inte få pågå år efter år. Det är hög tid att grundskolan ges en sådan grundbemanning att i praktiken undervisning fullgörs av fast anställda lärare. En sådan försöksverksamhet pågår bl. a. i Botkyrka kommun.

Regeringen bör med kraft verka för att stimulera tillkomsten av en omfattande försöksverksamhet med ökad grundbemanning så att de i motionen angivna problemen snarast finner sin lösning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anställning av lärare,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försök med ökad grundbemanning i grundskolan.

Stockholm den 21 januari 1988

Charlotte Branting (fp)

Barbro Sandberg (fp)